

[Gade]

det kan ministeren jo ikke komme uden om. Derfor mener jeg, at ministerens tilsagn til mig om, at man fuldt og helt støtter Genscher, kommer til at stå som et klart dilemma til tanken om, at vi også skal gå i gang med at effektuere og gennemføre en eller anden Delors-union.

Jeg ser frem til den diskussion, vi får i Folketinget – og jeg tror, det bliver en ganske vigtig diskussion – hvor vi får præciseret, om vi vil et åbent Europa, og hvad der er de vigtigste skridt at foretage nu. Når jeg siger dette, er det også, fordi når Genscher har diskuteret med Delors og andre, så er det jo netop, fordi man ikke er enige om, hvad der skal komme først i denne proces. Jeg er fuldstændig enig med hr. Ivar Nørgaard i, at vi kommer til at lukke af og mure os inde, som jeg sagde i mit indlæg, hvis vi vælger at gå Delors' unionsvej.

Ministeren svarede ikke på mit spørgsmål om behovet for systemeksport og modkøbsordninger, som også hr. Trøjborg var inde på. Det er ikke ministerens ressortområde, så vi kunne godt have brugt industriministeren til at svare på det. Men det er noget, vi må arbejde videre med.

Så vil jeg vende mig til dagsordenen. Når SF er medforlagsstiller til dagsordenen her, er det, fordi vi har ment, det var vigtigt, at formuleringen af en Østpolitik, som vi opfatter det, sker i dag, det er sådan set startskuddet; det betyder ikke, at vi er færdige. Den skal suppleres, der skal mange andre ting med. Men det er faktisk først i dag, at Danmark får en Østpolitik. Det er ikke noget, vi har haft tidligere. Det har andre lande i Europa haft. Det har Vesttyskland haft, men Danmark har ikke haft det. Derfor har vi været interesseret i at give nogle signaler i en dagsorden, som vi står inde for.

Vi er interesseret i at sige, at vi overalt skal arbejde for, at denne omstrukturering kommer ind i en mere bæredygtig udvikling. Der lurer Brundtlandtankegang og hele miljøtankegangen i den formulering. Vi er optaget af, at EF stedse, skridt for skridt, skal åbne mere og mere for de lande, som fører denne reformpolitik, og at man kan give dem et løfte om, at man ikke vil skrue udviklingen tilbage. Jeg er enig med udenrigsministeren i, at EF allerede har gjort meget, men det er vigtigt, at disse lande er trygge, og at der ikke pludselig kommer en modbevægelse i EF, som siger: Nå, men nu lukker vi.

Det er vigtigt for os, at der i dag bliver givet en klar melding om, at Danmark ønsker, at CO-COM-reglerne skal lempes. Det er vigtigt, at der gives et signal om, at der i Danmark er et bredt flertal, som også vil opbygge andre vigtige konstruktioner end EF – altså åbne konstruktioner som en miljøfond omfattende alle Europas lande. Og det er vigtigt for os, at vi får en fond for mellemfolkelig forståelse.

Vi synes, at mange af de ting, som vi går ind for, og som vi synes er en vigtig del af den fremtidige Østpolitik, står i denne dagsorden, og derfor er vi medforlagsstillere, og vi stemmer med glæde for den.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg deler den opfattelse, at det har været en god og konstruktiv debat, vi har haft i dag.

Socialdemokratiet kan støtte den dagsorden, der er stillet. Vi har ikke ønsket at være medforlagsstillere, og det er der to grunde til. Den ene grund er, at vi er betænkelige ved meget lange dagsordener, der fastlægger politikker på bestemte områder. Vi synes, det giver Folketinget for dårlig mulighed for en grundig behandling, og vi er glade for, at vi sidste år fik fastlagt en procedure omkring sikkerhedspolitikken, der gør, at vi har mulighed for at drøfte tingene grundigt i Det Sikkerhedspolitiske Udvalg. Derfor havde vi hellere set en kortere dagsorden og en mulighed for i Folketinget at debattere disse væsentlige emner videre, men det forstår vi at regeringen ikke var interesseret i.

Vi er heller ikke særlig glade for det enkelte ord »fortsat« i dagsordenens tekst, der siger, at: »Folketinget opfordrer regeringen til *fortsat* at føre en aktiv og konstruktiv Østpolitik«. Vi synes ikke, der er så forfærdelig meget at fortsætte. Men vi er enige i den linie, som i øvrigt ligger i dagsordenen, selv om vi på sin vis godt kunne bidrage med flere pinde og andre områder, som man lige så godt kunne have taget med. Men vi kan altså støtte den.

Så vil jeg gerne takke for de svar, der kom fra udenrigsministeren, ikke mindst de positive bemærkninger om en fond, der kan hjælpe i gang med uddannelse, en eller anden form for en Fulbrightfond, sådan som vi har hørt om det tidligere.

Det er nok også nødvendigt at gøre et par bemærkninger om finansieringen af indsatsen over for de østeuropæiske lande. Vi har tilken-